

Onsdag morgen *Aftenposten* 16. november 1966

Berggrav 1942-45

Av biskop Alex Johnson

FRONT — FANGENSKAP — FLUKT.

Av Eivind Berggrav.
Land og Kirke.

«Onsdag den 28. januar ringte aptein Fritzner på entrédøren i Oslo bispegård. Han ville varsku at dagene omkring 1. februar ville bli kritiske for oss og anbefalte at hele familien gikk i dekning...»

Slik begynner biskop Berggravs bok om årene 1942-45, og den fortsetter spennende som en kriminal og dokumentarisk som en hvitbok. Størst plass tar beretningen om de dramatiske måneder februar og mars 1942, frem til Berggravs arrestasjon i begynnelsen av april. Her ruller kirkens og skolens kamp opp, her får vi en nøyaktig redegjørelse for hvordan Kirkens Grunn ble til, dette bekjennelseskraft som feirer sitt 25-års jubileum kommende påske. Bare synd at skriftet ikke selv er trykket med i boken. Riktignok får vi vite hvor vi kan finne det, men ville det ikke være en idé å la oss få et opptrykk til selve 25-årsdagen?

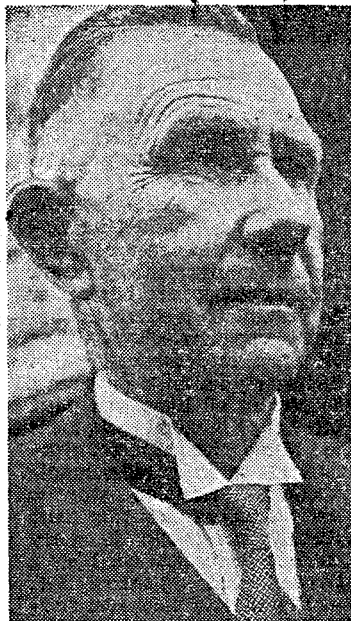
Februar og mars 1942 var høydepunktet i hjemmefrontens sivile

motstand i Norge, og Berggrav har adskillig nytt å fortelle. Ikke minst gir hans rapporter fra forhørene hos Quisling, Fuglesang, Jonas Lie og Riisnæs lysende glimt både over disse herrer og over Berggrav selv.

Mest betagende er likevel forfatterens egne refleksjoner, frem for alt da dagboken fra Bredtvedt fengsel. Den ble smuglet ut av forsvareren og gir et bilde av fangereaksjonen, typisk for en personlighet som biskop Berggrav, med hans syntese av umiddelbarhet og refleksjon.

Her fortelles videre om tre års internering på hytten i Asker og om den koldblodige flukt derfra. Til sist får vi et opptrykk av journalist Per Hanssons dokumentariske artikkel i Dagbladet om Berggravs berømmelige ropert-tur i Nordmarka i april dagene 1940. Den er skrevet i anledning av at Ralph Hewins i sin gemene Quisling-bok av 1965 tok opp igjen Goebbels falske beskyldninger fra 1940. I denne lille artikkelen kan alle som ønsker å vite sannheten finne materiale til å ta livet av de siste rester av den gamle løgn.

Denne boken av Berggrav er

Biskop Eivind Berggrav.

skrevet i 1949, men er bygget på samtidige notater. Den er uundværlig for alle som vil kjenne den historiske sannhet om en dramatisk tid i Norges historie. Og den er leseverdilig for alle som vil se hvordan en kirke blir når den drives til det Berggrav kaller «den ytterste samvittighetshandling».